

Uit het zicht

Door Karin Zweers

Komische eenakter voor 6 à 7 personen
(min 1 max 2 heren)

15/20 minuten

Rolverdeling:

Anneke	Oudste dochter van Rosalie. Stijfjes gekleed. Ze is een zorgzame vrouw die alles wil regelen voor iedereen, voelt zich ondergewaardeerd.
Teun	Man van Anneke. Houdt wel van een grapje en hij mag haar graag een beetje stangen. Hij flirt graag een beetje met Anneke's zus, Liesbeth.
Liesbeth	Jongste dochter van Rosalie. Vlot en aantrekkelijk type. Lijkt het meest op haar moeder, een onafhankelijk type.
Eva	Kleindochter, dochter van Anneke, komt vaak bij oma en is gek op haar. Kent haar eigenlijk het best van iedereen.
Roos	Kleindochter, dochter van Liesbeth, ze kent oma nauwelijks en gaat liever uit dan op bezoek te gaan bij oma.
Jan	Buurman van oma, hoogbejaard (kan eventueel alleen stem zijn die roept vanachter het toneel).
Ada Stem van Theo.	Bewoonster van "Uit het zicht" en vriendin van oma, hoogbejaard.

Korte inhoud:

Een bescheiden kamer in woon- en zorgcentrum "Uit het zicht". Het is er donker en verlaten, ondanks dat bewoonster Rosalie vandaag 90 jaar is geworden. Zij geeft er de voorkeur aan het niet te vieren en zit bij de wekelijkse bingo-avond in de recreatiezaal. Dan zien we een aantal mensen met feestmutsen, slingers en gebak binnen sluipen. De familie, in de persoon van dochter Anneke, heeft besloten dat er toch feest gevierd gaat worden, of Rosalie nou wil of niet. Maar is het handig om een surpriseparty voor een 90-jarige te organiseren? De familieverhoudingen komen in ieder geval op scherp te staan, dat is zeker!

Decor: Het stuk speelt zich af in de kamer/slaapkamer van Rosalie Hermsen in woon/zorgcentrum Uit het Zicht. De kamer is vrij sober ingericht, zonder de gebruikelijke fotolijsten, schilderijtjes en andere tierelantijnen. Er staat een eenpersoonsbed aan de zijkant.

Het toneel is leeg, donker en stil, totdat heel zachtjes Anneke, Teun en Liesbeth op komen. Ze dragen alle drie een papieren feestmuts op hun hoofd en in hun handen hebben ze tassen met slingers en ballonnen. Anneke draagt ook nog een grote gebaksdoo en Teun houdt een koffie- en theekan voor zich uit.

ANNEKE: Ssst! Zachtjes hoor.....

LIESBETH (gewoon stemvolume): Wat nou sst! Ze zit toch beneden bij de bingo zei je.

ANNEKE: Niet zo hard! Eerst even kijken.....je weet maar nooit, straks...

TEUN (breekt in): Straks ligt ze dood op bed.

ANNEKE: TEUN!

LIESBETH: Als dat zo is hoeven we sowieso niet te fluisteren.

TEUN (drukt het licht aan): En bovendien is ze toch zo doof als een kwartel, heb je de TV hier weleens gehoord.... Als je niet al doof bent dan wordt je het wel.

ANNEKE: Teun, hou eens op met zo over ma te praten. Zo doof is ze helemaal niet hoor. (pakt ballonnen en een pomp uit een tas) Hier! Ga jij maar snel de ballonnen opblazen, dan gaan Liesbeth en ik wel de slingers ophangen (pakt slingers en een rol plakband uit de tas, duwt het uiteinde Liesbeth in de hand en gaat druk bezig met het ophangen van de slingers. Liesbeth is ondertussen bezig met haar mobiel)

LIESBETH: Roos vraagt welke verdieping het is....ze zijn de weg kwijt geraakt.

ANNEKE: Ach, hoe kan dat nou....Eva is hier zo vaak geweest.

LIESBETH: Als die meiden eenmaal aan het kletsen zijn.....wat wil je dat ik met die slinger doe?

ANNEKE: Ophangen misschien? Gewoon.... daar aan die kant ergens vastmaken. Daar staat plakband..... (afgewend voor zich uit) als dat tenminste lukt met die lange nagels.

TEUN (is zuchtend op bed gaan zitten en probeert een ballon op te blazen): Weet je dit wel zeker An....ze wilde niks vieren, dat heeft ze duidelijk gezegd. Je kent je moeder toch.

ANNEKE (kortaf): Ja.....En ik ken jou ook.

TEUN: Waar slaat dat nou weer op (worstelt ondertussen met de ballonpomp, het opblazen lukt niet).

ANNEKE: Ik weet wel dat je liever die dartwedstrijd op TV had gezien hoor, maar mijn moeder wordt maar één keer negentig *(leeftijd kan desgewenst aangepast worden)* dus vanavond zijn wij hier, bij haar!

TEUN: Maar ze wil helemaal niet dat we hier zijn, bij haar!

LIESBETH: Als ma zegt dat ze het niet wil vieren.....ze weet precies wat ze wel en niet wil Anneke.....dan wil ze het niet vieren.....ze schrikt zich te pletter straks als ze hier komt na die bingo.

TEUN: En ouwe mensen moet je niet zomaar laten schrikken....dat kan gevaarlijk zijn.

(De moeizaam opgeblazen ballon schiet van de pomp af en vliegt reutelend door de kamer. Teun en Liesbeth houden met moeite hun lachen in)

ANNEKE: Je kunt niet eens fatsoenlijk een ballon opblazen! Geef maar hier.....ik doe het wel weer! *(grijpt pomp uit Teun's handen en begint met veel kracht een nieuwe ballon op te blazen)* Hang jij die slingers maar verder op.....we moeten opschieten, die bingo is zo afgelopen.... waar blijven die meiden!

TEUN: Ja....jij kunt dat veel beter An....en jij dan Lies....ik denk dat jij ook wel goed met zo'n pompje overweg kan?

ANNEKE: TEUN!

LIESBETH: Kom, we hangen gauw deze slingers nog even op.

(Ze werken even in stilte door. Liesbeth klimt op een stoel en gaat bezig met de slingers en Anneke slaagt erin een ballon op te blazen, Teun gaat op het bed liggen)

TEUN: Ik kom zo, begin maar vast. *(hij gaapt luid en maakt het zich gemakkelijk)*

ANNEKE: Teun! Je verkreukt ma's bed helemaal!

ROOS EN EVA OP

(De kleindochters hebben een hele verschillende kledingstijl. Eva wat gewoontjes en Roos wat extravaganter. Het is meteen duidelijk bij welke moeder de dochters horen. Roos heeft een plastic tas in haar hand en een mobieltje en allebei hebben ze één kant van een set oortjes in)

ANNEKE: Meisjes, waar bleven jullie zo lang! *(wil twee feestmutsen geven)* Hier, zet snel op, dat vindt oma leuk!

ROOS *(wuijft Anneke weg):* Effe wachten.....deze dan Eva....deze is toch wel leuk? *(ze luisteren beide geconcentreerd en negeren Anneke)*

EVA: Nee joh....hoe kom je erbij dat oma dit leuk zou vinden.....dit kent ze toch allemaal niet, dit is geen muziek voor haar leeftijd.

ROOS: Wacht even (*pakt een of twee kleine speakers uit plastic tas*) Is hier ook een stopcontact, Anneke?

ANNEKE: Ja, daar in de hoek.... maar wat wil je dan doen, we moeten zo meteen....

ROOS (*breekt brutaal in*): Ik wil straks als oma binnenkomt en als wij dan allemaal overeind springen en SURPRISE roepen, dan wil ik ook muziek afspelen, dat hoort zo bij een echte party....maar jullie moeten even luisteren of dit een goed nummer is (*sluit de speakers aan op het stopcontact en op haar mobiel. Een modern nummer klinkt luid uit de speakers en Roos danst enthousiast mee*) Dit is leuk, toch? Superchill nummer!

(*Liesbeth is ondertussen gaan zitten en is bezig met haar mobiele telefoon*)

EVA: Nee echt niet! Nee hè mam.....het moet iets zijn wat oma kent en waar ze van houdt....noem jij eens iets...

ANNEKE: Ik.....dat weet ik zo niet hoor.....

EVA: Kom op mam.....je komt hier drie keer in de week, je weet heus wel van welke muziek ze houdt!

ANNEKE: Ik...ik weet het niet....gewoon, wat alle ouwe mensen mooi vinden....Wil je die herrie AUB uitzetten! Ik word er gek van.....we hoeven geen muziek, het is zo al genoeg verrassing voor haar en...

LIESBETH (*zonder op te kijken van haar mobiel*): Anneke Grönloh.

EVA: Wat....wie?

LIESBETH: Anneke Grönloh.....Brandend zand.....dat vindt ze mooi.....of de Zangeres Zonder Naam....

ROOS: Hoe zeg je, mam?....Ik zoek het even op....

ANNEKE: Jongens, we hebben hier geen tijd voor.....Eva, wil jij even wat kopjes en gebaksbordjes pakken uit die kast daar.

EVA: Hoeft papa niks te doen? Die ligt gewoon te slapen.... op oma's bed!

(*Er klinkt een gemorrel aan de deur en iedereen schrikt en bevriest even*)

ANNEKE: Daar is ze al! Snel.....doe het licht uit Roos!....Iedereen verstoppem!

ROOS: Aaah nee!..... Ik heb de muziek nog niet klaar!

(*Roos drukt het licht uit en iedereen duikt snel weg achter een meubelstuk..... dan wordt er hard op de deur gebonsd*)

TEUN (*schrikt wakker, met slaperige stem*): Hè.....w...wat? Wat is er...

ANNEKE: Ssst!

JAN: *(klopt nogmaals op de deur en roept)* Rosalie! Ben je daar?.....Slaap je al?

TEUN: *(gaat gapend overeind zitten)* Wat is er...wat is het hier donker.....ben ik in slaap gevallen?

JAN *(hardhorend):* Wat? Ik versta het niet.....of lig je al bed.....ik zag je niet bij de bingo.....voel je je niet goed?.... Je klinkt hondsberoerd.....moet ik even een zuster halen?

ANNEKE *(sist naar Teun):* Nee! Dat moeten we niet hebben, zeg dat dat niet hoeft!

TEUN *(nu met overdreven verdraaide stem van oud vrouwtje):* Nee...nee dat hoeft niet hoor...

JAN: Wat zeg je?..... Je klinkt echt niet goed hoor.....ik kom wel even kijken *(opent de deur en schuifelt het toneel op)*

TEUN *(geschrokken):* Nee! Nee dat is niet nodig.....ik heb alleen een beetje hoofdpijn.

JAN: Nou....goed...dan moet je het zelf maar weten.....maar wat ik eigenlijk wou vragen....ik hoorde van meneer van Houten en meneer Jansen..... en ook van Theo daarstraks dat jij zaterdagsavonds na de bingo weleens hun nek en rug masseert.....nou heb ik toevallig sinds afgelopen donderdag ook ontzettend last.....het is me ineens erin geschoten.....in mijn rug.... enne..... maar.....dat lukt nu natuurlijk niet hè....nu je hoofdpijn hebt....

TEUN: Nee!

JAN: Nee?

TEUN: Nee zeker niet! Jullie mannen denken ook alleen maar aan jezelf hè.

JAN: Ja.....natuurlijk, ja.....nou, dan ga ik maar.....beterschap ermee *(schuifelt richting uitgang, draait zich op het laatste moment om)* maarre..... kunnen we dan afspreken voor volgende week?

TEUN *(op verleidelijke toon):* Ja dat is goed hoor.....bij jou of bij mij?

ANNEKE *(heel zachtjes, woest):* Teun!

JAN: Oh....dat maakt me niet uit.....bedankt alvast hè....enne....welterusten.

JAN AF

TEUN *(zangerig):* Welterusten lieverd!

(Even is het stil dan barsten ze allemaal in lachen uit, behalve Anneke)

TEUN: Sjongejonge.....er gebeuren hier dingen in huize Uit het Zicht.... wie had dat achter je moeder gezocht! Ze runt hier een zaterdagavond-massagesalon!

ANNEKE: Hou op! Roos, doe het licht maar weer aan *(licht gaat weer aan).*

EVA: Zeg, vinden jullie het niet gek, die meneer zei dat oma niet bij de bingo was...

LIESBETH: Ja, nou je het zegt....inderdaad....dat is raar.

ANNEKE: Ach die ouwe mensen zien alles niet meer even helder.....hij is ook al stokdoof.....hij vergist zich natuurlijk. Zeg.....Roos, ga jij op de uitkijk staan of ze eraan komt, dan kun je ons waarschuwen!

(Anneke is ondertussen als enige druk bezig..... ballonnen aan slingers vastmaken, gebaksbordjes en kopjes klaar zetten, taart snijden etc.)

ROOS: Ja....wacht even, ik heb net de goeie muziek gevonden denk ik.....is het deze? (*"Brandend zand"* van Anneke Grönloh schalt uit de speaker)

LIESBETH: Ja! Ja, deze vindt ze mooi! Toch? Anneke?

ROOS: Of deze? (*"Het was aan de Costa del Sol"* klinkt nu. Iedereen danst en "tingelingelingt" vrolijk mee, behalve Anneke. Teun probeert Anneke over te halen tot een dansje, maar zij duwt hem boos weg. Dan pakt Teun Liesbeth vast en doet met haar een dansje)

ANNEKE: Toe nou.....zo is het wel genoeg.....zo meteen komt ze!

ROOS: Ja maar....welke nemen we nou voor zo meteen?

LIESBETH: Brandend zand denk ik.....die hoort ze het liefst, toch Anneke?

ANNEKE (snauwt): Weet ik veel! Jij beslist maar.....jij weet het allemaal zo goed!

(Er valt een stilte, de vrolijke stemming is meteen weg)

ROOS: Oké, ik ga naar de gang.

ROOS AF

EVA: Mam... waarom ben je altijd zo....

ANNEKE: Wat?

EVA: Nee.....laat maar....ik weet even niet het goede woord.

LIESBETH: Geprikkeld, misschien?

TEUN: Ja, prikkelbaar.... dat is het!

ANNEKE: Oh oh wat zijn jullie het weer eens.....dus ik ben prikkelbaar....nou dan ben ik maar prikkelbaar!..... Ik ben de enige die hier wat doet en die serieus bezig is voor ma en als ik dan zie hoe jullie.....dan ben ik prikkelbaar ja!

TEUN: Rustig Anneke.

ANNEKE (*fel tegen Liesbeth*): Jij komt hier nooit maar oh wat weet je alles toch altijd goed! Ma's lievelingsmuziek bijvoorbeeld en wat ma wel of niet wil....jij.....wanneer heb jij haar voor het laatst gezien?

LIESBETH: Ben je nu klaar? Hoezo, ik kom hier nooit! Ik woon niet naast de deur, zoals jij en....

TEUN: Meisjes....meisjes....rustig! Zullen we dit bewaren voor later.....ze kan nu echt elk moment komen.

ROOS OP

ROOS (*geagiteerd*): Ze komt eraan!

LIESBETH: Vlug! Allemaal de feestmutsen op!

ANNEKE: Roos! Het licht!

(Allen doen snel feestmutsen op en duiken weg achter de meubels)

ROOS: Tenminste.....ze heeft toch een rollator nu hè?

EVA: Ja ze heeft een rollator nu.

ANNEKE: Roos! Het licht!

ROOS: Oh ja! (*springt overeind en doet het licht uit*)

ANNEKE: Als de deur open gaat tel ik tot drie en dan roepen we tegelijk SURPRISE!

ROOS (*springt weer op*): Vergeet ik bijna de muziek! Even Brandend zand opzoeken.

TEUN (*na een poosje*): Ze loopt niet snel hè.....ik krijg kramp.

LIESBETH: Ze heeft die rollator niet voor niks natuurlijk.

ANNEKE: Ssst....ik hoor wat!

EVA (*na korte stilte*): Ik hoor niks.....

TEUN: Je hebt het toch wel goed gezien Roos.

ROOS (*beledigd*): Ik ben toch niet gek! Ze komt er echt aan! (*Er klinkt gemorrel aan de deur*)

(De deur zwaait langzaam open en we zien in het donker de gestalte van een oude dame met rollator op komen) **ADA OP**

ANNEKE (*zachtjes*): Een.....twee.....drie....

ALLEN (*overeind springend*): SURPRISE!

(*Roos heeft de muziek gestart en we horen Brandend zand. Het is echter nog steeds donker op het toneel*)

ANNEKE: Roos! Het licht!

ROOS (*mopperend*): Ja...ja.....moet ik dan alles doen, ik doe ook al de muziek! (*drukt het licht aan*)

(*Er valt een stilte, allen staren verbijsterd naar Ada, die verbaasd om zich heen staat te kijken*)

EVA: Maar.....dat is oma helemaal niet!

ANNEKE: Wat.....wie....

LIESBETH (*boos*): Roos! Wat mankeer jij! Je kent oma toch zeker wel!

EVA (*tot Roos*): Dacht jij echt dat.....? Jij bent gek!

ROOS: Ik....ik weet niet....nou, ze heeft toch ook grijs haar en een bril.....én een rollator!

ANNEKE: Dit is echt erg! Wanneer ben jij voor het laatst bij oma geweest.... je moest je schamen....en zet alsjeblieft die muziek uit!

(*Roos zet mokkend de muziek uit*)

ADA: Komen jullie voor Rosalie?

ANNEKE: Ja, ziet u....wij....onze moeder is vandaag jarig en we willen haar verrassen.

ADA: Oh.....ik dacht ook al.....wat moet dat meisje in de kamer van Rosalie....ja, dat dacht ik.....Rosalie die is er niet, dus ik denk, ik ga even kijken wat dat meisje daar moet.....je hoort tegenwoordig de gekste dingen.

LIESBETH: Rosalie is er niet?

ADA: Nee, Rosalie is er niet, dus ik denk.....ik ga toch maar even kijken.....en nu kom ik hier en nu zie ik dit hier allemaal en.....

ANNEKE: Rosalie is er niet?

ADA: Ja dat zeg ik....dus ik denk.....

TEUN (*ongeduldig*): Ja, ja.....u dacht ik ga toch maar even kijken.....maar....waar is Rosalie?

EVA: Waarom laten jullie haar niet uitpraten!

ADA (*zich omdraaiend richting AF*): Ik denk dat ik toch maar even de zuster...

ANNEKE: Nee, nee dat hoeft helemaal niet..... (*luid en duidelijk sprekend*) wij zijn de dochters van Rosalie (*wijst op zichzelf en Liesbeth*) en wij wilden haar verrassen voor haar verjaardag.

ADA: Ja dat zei u net ook al, ik ben niet doof.

ROOS: Sorry ik heb even niet geluisterd.... begrijp ik het goed, is oma er helemaal niet? WTF ik had vanavond een feest in Amsterdam!

LIESBETH: Hou je mond!

ROOS: Ik heb gewoon een gigafeest in Paradiso laten lopen! En waarvoor? Voor niets!

LIESBETH (*woedend*): Hou je mond zeg ik! Dit gaat niet over jou! Wat moet die mevrouw hier wel niet denken!.....Wie weet wat er met oma is.....misschien is er wel iets heel ergs gebeurd en jij kunt alleen maar aan jezelf denken.

ANNEKE: Ja.....we moeten.....hemeltje.....misschien.....misschien is er wel een ongeluk gebeurd en....

ADA: Ongeluk? Nee hoor.....nee, ze is op vakantie.

ANNEKE: Op....op vakantie? Nee....dat kan niet....daar heeft ze niks over gezegd.....en ze is heel slecht ter been....

ADA: Ja hoor. Op vakantie. Met Martin.....

TEUN: Martin? Wie is Martin?

ANNEKE (*bits*): Dat heb ik je toch verteld, dat is die vrijwilliger die zich zo loopt uit te sloven voor haar.

LIESBETH: Hoe bedoel je uitsloven? Hoe oud is die man?

ANNEKE: Een jaar of veertig....echt zo'n gladjanus.....zal wel op haar geld uit zijn!

TEUN: Dat zijn ze altijd ja.

EVA: Dat is niet waar! Martin is echt heel aardig.

LIESBETH: Maar dat kan toch zomaar niet! Daar moeten we iets aan doen!

ANNEKE: Ja! Ik had hem al langer in de smiezen....hij was me veel te overdreven vriendelijk en overdreven behulpzaam.

TEUN: Maar....zo iemand kan toch nergens bij....bankpasjes enzo?

ANNEKE: Nou, daar zou ik maar niet te zeker van zijn.....je hoort zo vaak dat ze ouwe mensen bankgegevens ontfutselen.

LIESBETH: Dit menen jullie niet, zo erg zal het toch niet zijn!.....waarschijnlijk gaat het gewoon om een.....een reisje op de Rijn ofzo.

TEUN: Maar natuurlijk wel op haar kosten!

ADA: Ze had zo'n zin om er weer eens uit te gaan.....nog een keer vliegen....maar ze wilde jullie niet ongerust maken.

ANNEKE: Ongerust maken...

LIESBETH: Vliegen? Maar dan is het geen reisje op de Rijn.

TEUN (*ongeduldig*): Waar zijn ze naartoe?.....Toch niet naar Zuid-Afrika of zo hè.....kom op mens!

ADA: Zijn familie heeft een huis in Zuid-Spanje en daar heeft hij haar uitgenodigd voor drie weken. Alles op zijn kosten. (*draait zich om met de rollator en schuifelt al pratend richting AF*) Ze had wel verwacht hoe jullie zouden reageren....daarom heeft ze niets gezegd en is ze gewoon vertrokken vanochtend.

TEUN: Op zijn kosten?

ADA: Een fijne verjaardag nog samen.

ADA AF (*Het is even stil*)

ANNEKE: Nou....laten we de boel maar opruimen.....ma is er niet....druk met haar eigen leven....op haar negentigste verjaardag.

EVA: Misschien zit ze nu wel ergens aan een boulevard....te genieten van een zonsondergang.

LIESBETH: Ja....dat is toch eigenlijk wel heel mooi, vinden jullie niet?

EVA: Precies! Laat oma lekker genieten en doen waar ze zelf zin in heeft.

TEUN: Nou, doe mij dan maar een stukkie taart Anneke, dat is anders ook zonde.....is er nog iets anders te drinken dan koffie? Een borrel zou er wel ingaan.

ANNEKE: Je weet dat mijn moeder geen....

EVA (*valt in*): Jawel hoor, die heeft ze hier staan (*loopt naar de kast en haalt er een fles sterke drank uit die helemaal achterin staat*)

ANNEKE: Hoe weet jij....ach laat ook maar...

(*Eva pakt vijf glazen, schenkt die vol en deelt ze rond, terwijl Anneke het gebak verdeeld*)

LIESBETH (*houdt haar glas in de lucht*): Nou ma.....je hebt ons wel te pakken. Op je gezondheid! Dat je maar lekker mag genieten daar in Spanje.

ANNEKE: Ja ma.... op je eigen leven....en dat dat nog maar héél lang mag duren!

TEUN: Vooruit maar.....op jou, schoonmoeder....ook al ben je dan even uit het zicht!

(Allen proosten tot er plotseling hard geklopt wordt. Iedereen bevriest. We horen de stem van Theo van achter het decor)

THEO: Rosalie.....hallo Rosalie..... ben je daar? Het is vandaag zaterdag, we hadden toch afgesproken? Ik zit al de hele tijd in mijn hemd en onderbroek op je te wachten! Ik krijg het koud!

EINDE

ZICHTVERSIE